

One-pager: Iltsvind, fiskedød og vandmiljø

L&F-budskaber

- Med treparten får vi styr på næringsstofferne. Det mindsker risikoen for udbredt iltsvind og skaber forudsætningerne for et sundt vandmiljø og mere liv i vores have.
- Der vil altid være iltsvind, dog i et sundt vandmiljø vil det forekomme i et begrænset omfang.
- Færre næringsstoffer er en forudsætning for mere liv i vores have – dvs. udbredt ålegræs og flere fisk.
- Med treparten gør vi de indsatser, der skal til for at reducere landbrugets udledning af næringsstoffer.
- Vand har ingen grænser – derfor vigtigt, at vi koordinerer reduktionsmål med de lande, som vi deler farvande med, og at de nedbringer deres udledninger af næringsstoffer.
- Udledning af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer fra spildevand kan lokalt have stor betydning for vandmiljøet, hvorfor det er vigtigt, at der sættes ind over for disse udledninger, og at spildevandsudlederne gør deres del for at nå kvælstofmålet i treparten.
- Afgørende, at Kystvandrådenes lokale viden og løsningsforslag inddrages i vandplanlægningen. Det er bl.a. anbefalingen om, at der er brug for marin naturgenopretning, hvis vi skal omsætte en god vandkvalitet til et sundt økosystem inden for en overskuelig tidsramme.

Baggrund

Iltsvind forekommer naturligt, men i begrænset omfang. For stor tilførsel af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) øger risikoen for iltsvind, men udviklingen af iltsvind påvirkes også af vandtemperatur og vejr. F.eks. fører høje vandtemperaturer og svag vind til mere iltsvind. Iltsvind kan medføre, at fisk, bunddyr og planter dør.

Udbredelsen og intensiteten af iltsvind har været stigende over de seneste år. Dette er på trods af, at landbruget siden 1990 har halveret sin kvælstofudledning. Udviklingen kan tilskrives stigende havtemperaturer såvel som for stor tilførsel af næringsstoffer.

I de mere åbne områder og yderfjordene har nabolandes tilførsler af næringsstoffer stor betydning for udbredelsen af iltsvind. F.eks. er de danske tilførsler alene skyld i 8 pct. af algevæksten i farvandet mellem Fyn og Tyskland, som er hårdt ramt af iltsvind. Der er derfor brug for, at vores nabolande gør deres del for, at vi kan få et sundt havmiljø.

I den grønne trepart er det besluttet, at kvælstofudledningen skal reduceres med 13.800 tons. Når dette mål er nået, vil risikoen for iltsvind være mindsket og forholdene gode nok til, at vandmiljøet kan oprettes eller med tid kan genoprette sig selv. Der vil dog fortsat være behov for at supplere kvælstofindsatsen med marin naturgenopretning, idet der kan gå mange år før, at genopretningen sker. Marin genopretning er f.eks. genopretning af stenrev, idet stenrev er vigtige leve- og ynglesteder for dyrelivet og vigtige for et rigt plante- og algeliv. 90 pct. af de kystnære stenrev er i dag opfisket.

Med trepartsaftalen er der nedsat 17 kystvandråd, hvis rolle er at rådgive, om hvordan vi ud fra lokal viden kan nå miljømålene i Vandplanerne for de enkelte kystvande. Nogle af kystvandrådene har f.eks. anbefalet, at der skal gøres brug af marin genopretning i kombination med kvælstofindsatser for at vi kan få et sundt vandmiljø.

Spildevand står for en mindre andel af den samlede kvælstofudledning, men kan lokalt have stor betydning for udledningen af kvælstof, såvel som fosfor og miljøfarlige stoffer til vandmiljøet. I den grønne trepart er det besluttet, at kvælstofudledningen fra spildevand skal reduceres med 860 tons, men der er indtil videre kun truffet beslutning om indsatser svarende til 572 tons kvælstof.